

8

konference
Evaluační
jednotky
• NOK

Evaluační terapeutického programu ZVLÁDÁNÍ VZTEKU pro osoby dopouštějící se násilí

Hana Friedlaenderová, Josef Petr, LOM

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK

Prostřednictvím terapie lze násilí dostat pod kontrolu a zabránit jeho opakování.

„Chci být
lepším
člověkem,
který
nepoužívá
násilí...“

„Miluju svou
ženu a děti a mrzí
mě, že to došlo až
do tohoto
bodu...“

Představení programu Zvládání vzteku

- Terapeutický program pro muže, kteří se dopouští násilí vůči svým blízkým.
- Cílem je zastavit násilí a zabránit jeho opakování.
- Bez terapeutické práce s původci násilí nelze problém násilí vyřešit (pouze oddálit nebo přenést jinam)
- Výsledkem je zvýšení bezpečí a kvality života (zejména partnerek a dětí klientů)

**Individuální
konzultace
Přiřazení do skupiny**

**Skupinová
terapie
Cca 3 – 4 měsíce**

**Follow up =
setkání po 6
měsících**

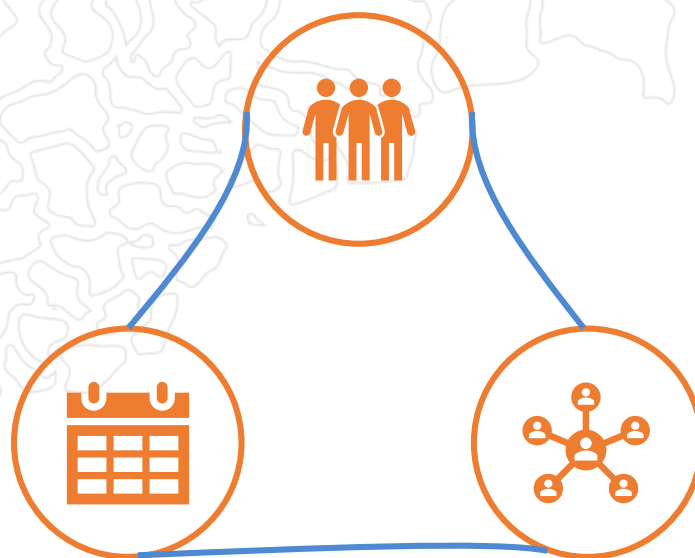

Rozsah intervence

213 klientů konzultace $\xrightarrow{36\%}$ 77 klientů skupinová terapie $\xrightarrow{90\%}$ 69 klientů více než 40 hodin

2020 - 2022

8 skupin – 5 v Praze, 3 v Plzni
Prezenčně, online, kombi

-
- Nejčastější důvody nezařazení do skupiny - výběr/doporučení jiné formy terapie
 - Další důvody – nespolehlivost a nezájem klientů, kapacitní důvody, nedostatek času atd.

Kdo jsou klienti programu?

82 % zaměstnaní na plný úvazek, 8 % OSVČ

74 % je otcem nezletilého dítěte, 42 % 2 dětí

76 % otců uvedlo, že děti jsou alespoň občas přítomny násilnému chování

O programu se nejčastěji dozvídají:

- Z propagačních materiálů
- Od partnerky
- Z poradenských služeb

Motivace pro účast v programu:

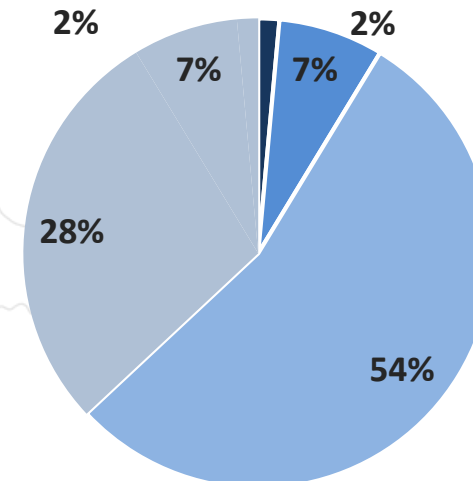
78 % Chci zlepšit svůj partnerský vztah

70 % Chci být lepším rodičem pro své děti

Věk klientů

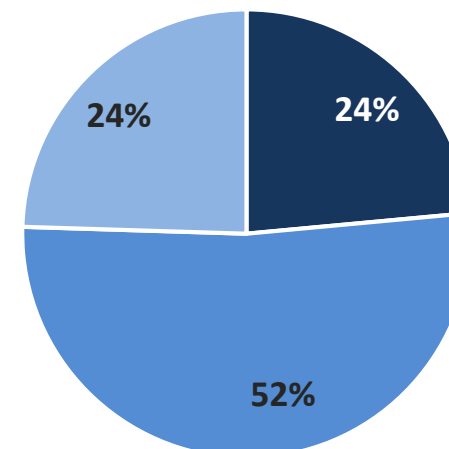
■ 18 - 21 ■ 22- 30 ■ 31 - 40 ■ 41 - 50 ■ 51 - 60 ■ Nad 60 let

Zdroj: LOM, MPSV, Projekt Zvládání vzteku, 2020 – 2022, N=138, klienti, dotazník T0

Děti přítomné násilnému chování otců

■ Často ■ Občas ■ Nikdy

Zdroj: LOM, MPSV, Projekt Zvládání vzteku, 2020 – 2022, N=102, otcové dětí, dotazník T0

A light gray topographic map of Europe is visible in the background, showing various countries and their borders. A dark teal horizontal band spans the middle of the slide, containing the main title.

Jak zjistit zda program plní své cíle?

Specifická cílová skupina, osoby dopouštějící se násilí ve vztazích, znemožňuje
pracovat s **kontrolní skupinou**

Cíle projektu – evaluace programu

1

Program Zvládání vzteku signifikantně snižuje

- výskyt násilných epizod v průběhu terapie
- relaps fyzického násilí

Dotazníkové šetření klientů a partnerek

4 případové studie – individuální rozhovory

2

Další cíle:

- Jak se program etabloval u odborné a laické veřejnosti v místech působení projektu

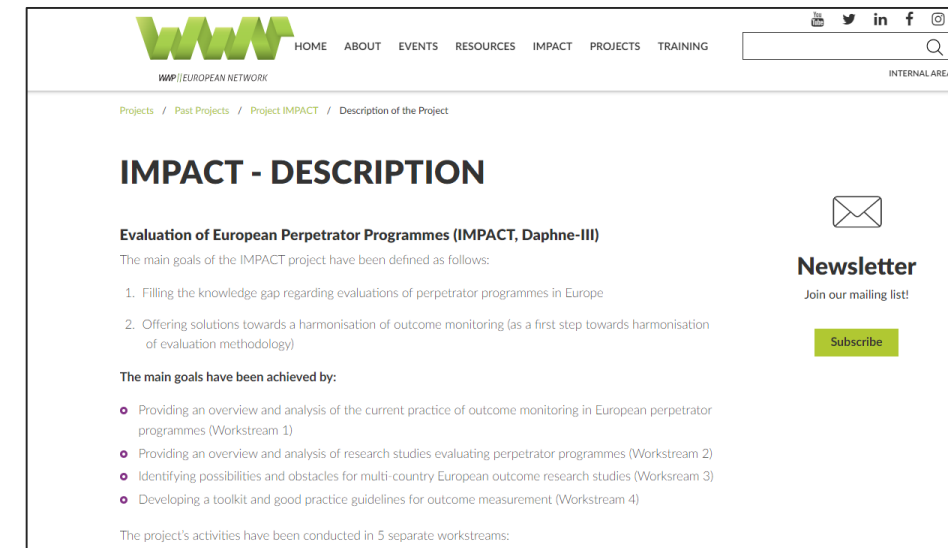
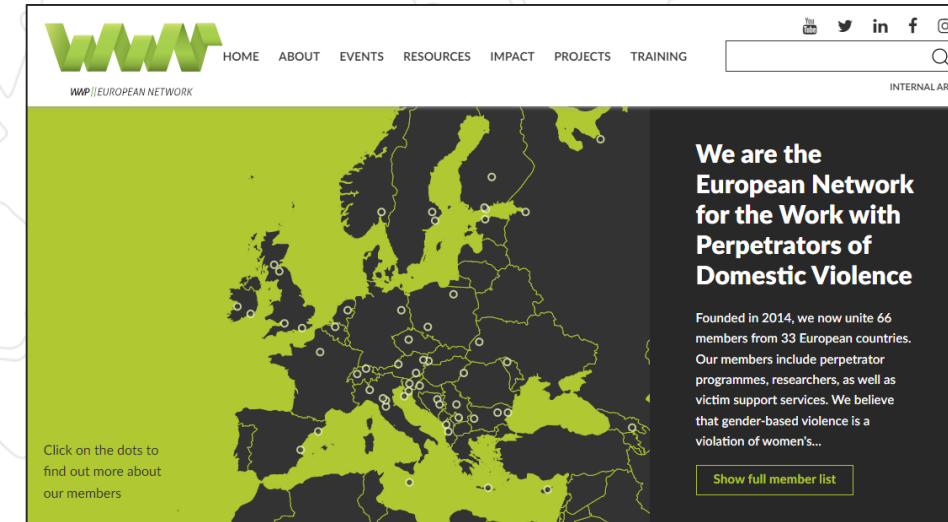
4 online FG s odbornou veřejností

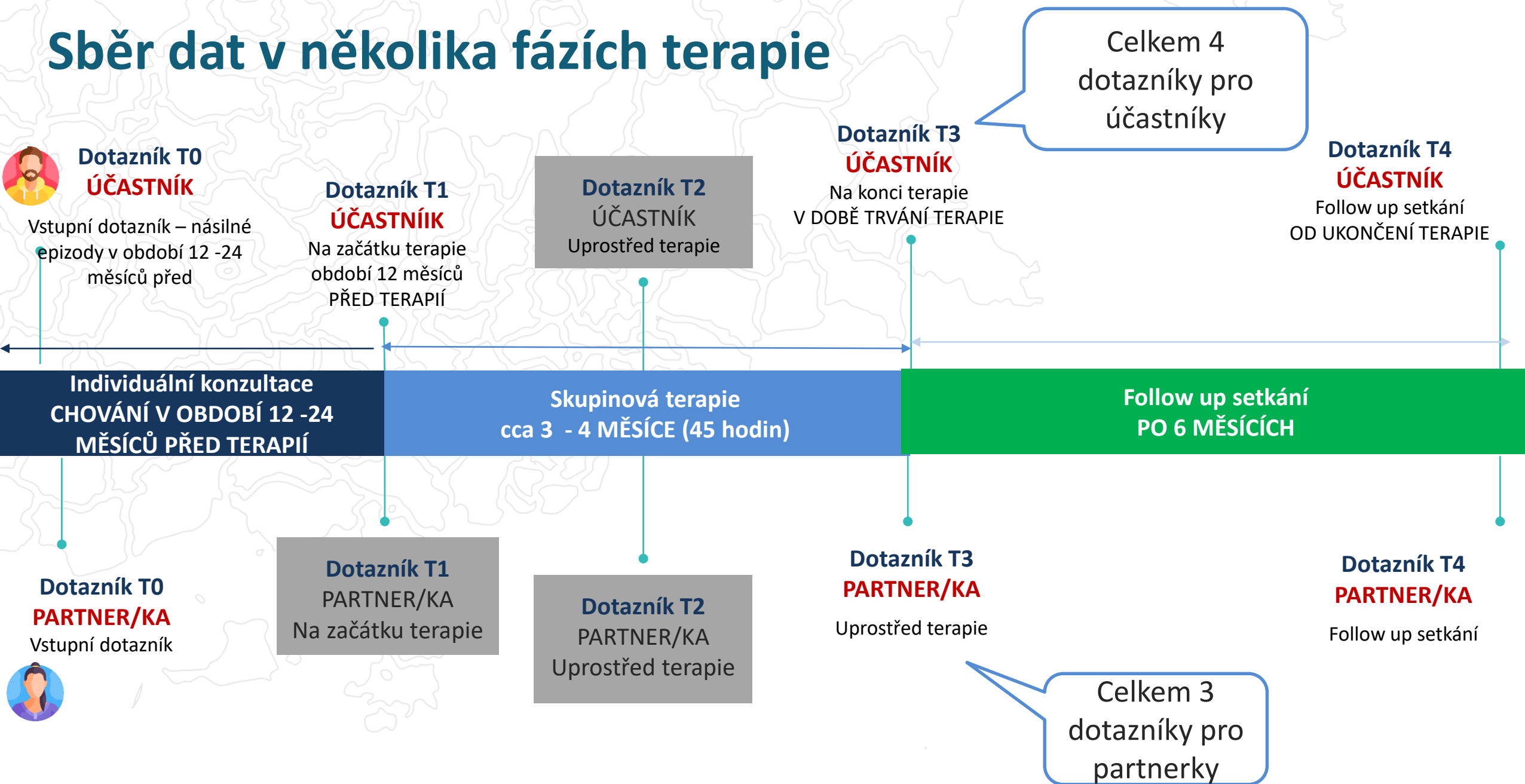
Výzkumné šetření zaměřené na povědomí o dostupnosti služeb v oblasti zvládání vzteku a násilí

WWP EN Impact Monitoring Toolkit nadnárodní evaluační nástroj

- Poskytnout jednotný nástroj k vyhodnocení výsledků
- Umožnit srovnání „úspěšnosti“ jednotlivých programů napříč zeměmi EU
- Sebehodnocení účastníků + validace výpovědí ze strany zapojených partnerek
- Sběr dat formou dotazníků v několika fázích terapie

Sběr dat v několika fázích terapie

Obsahové vymezení dotazníků

T1 – PŘED, T3 – V PRŮBĚHU, T4 - PO UKONČENÍ TERAPIE

- Motivace účasti v projektu, informace o projektu
- **Počet a intenzita násilných epizod – psychické, fyzické a sexuální násilí**
- Bezpečnost/well-being partnerek
- Změny v životě dětí, soužití s partnerkou
- Změny postojů účastníků programu v oblasti zvládání vzteku

Psychické násilí

Jak často jste se ke své (ex)partnerce choval následujícím způsobem?

Jedná se o partnerku, ke které jste se choval násilně. Týká se období od začátku vstupu do programu doposud.

	Nikdy	Občas	Často
Křičel jsem na ni, nadával jí, urážel ji			
Izoloval jsem ji od přátel a rodiny			
Říkal jsem jí, co (ne)dělat, kam (ne)chodit, s kým se (ne)vidat.			
Vzbudil jsem v ní pocit, že k určitým běžným věcem potřebuje mé svolení, např. k chození do společnosti, setkávání se s přáteli apod.			
Vyhrožoval jsem jí, že ublížím dětem.			
Udělal/řekl jsem něco, z čeho měly děti strach.			
Zabránil jsem (ex)partnerce odejít z domu.			
Bez vzájemné dohody jsem převzal kontrolu nad společnými financemi.			
Vyhrožoval jsem (ex)partnerce násilím.			

Zapojení do evaluace - předpoklad versus realita

Klienti	Realita	Předpoklad
Účastníci skupinové terapie	77	80
Všechny dotazníky vyplněné	57	60
návratnost	74%	75%
Partnerky		
Účast na projektu	58	60
Všechny dotazníky vyplněné	37	40
návratnost	64%	67%

Zhodnocení

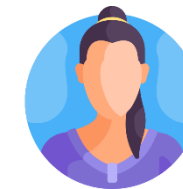
„Vynikající program, moc jste mi pomohli. Nejlepší věc, kterou jsem za posledních xx let udělal-šel jsem na LOM.“

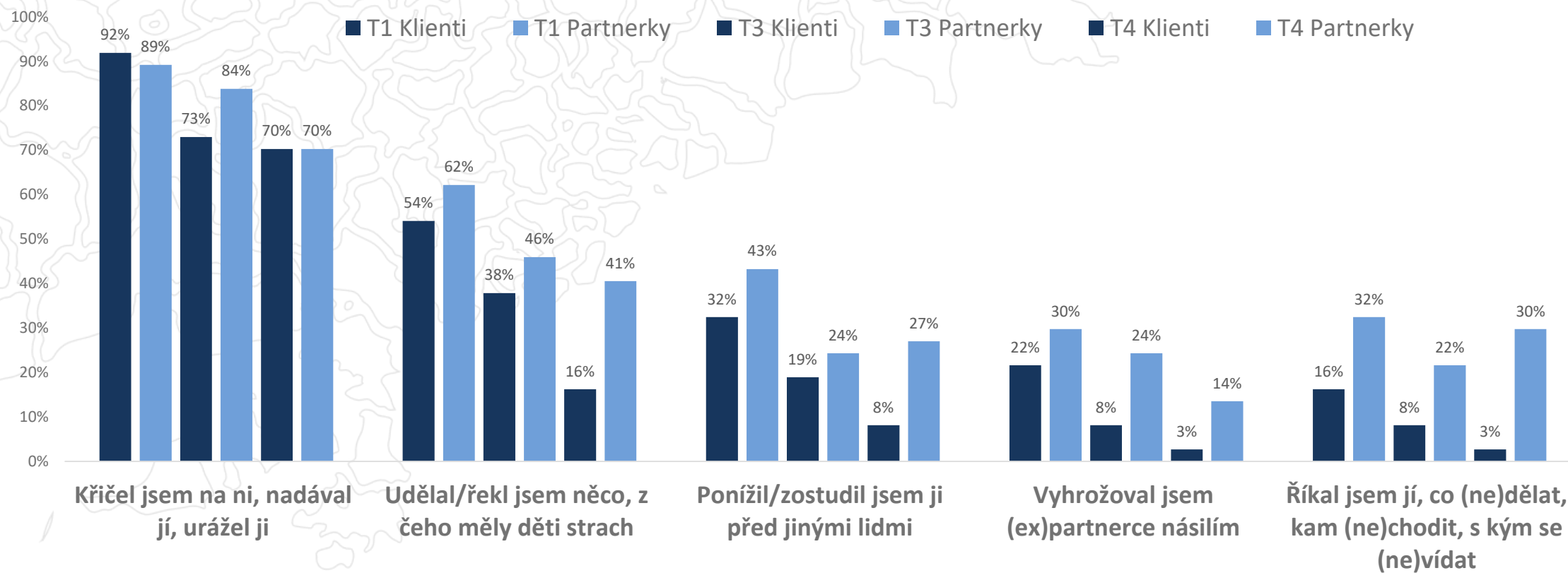
„Moc děkuji, že se partner mohl účastnit, cítím se mnohem mnohem líp, i když mi žádné fyzické násilí nikdy nehrozilo, vztekání mi nevyhovovalo a nevyhovuje. A teď vím, že se s tím dá něco dělat. „

TOP 5 nejčastějších způsobů psychického násilí

T1 – PŘED, T3 – V PRŮBĚHU, T4 - PO UKONČENÍ TERAPIE

Jak často jste se ke své partnerce/Jak často se k vám partner/ choval následujícím způsobem/alespoň někdy

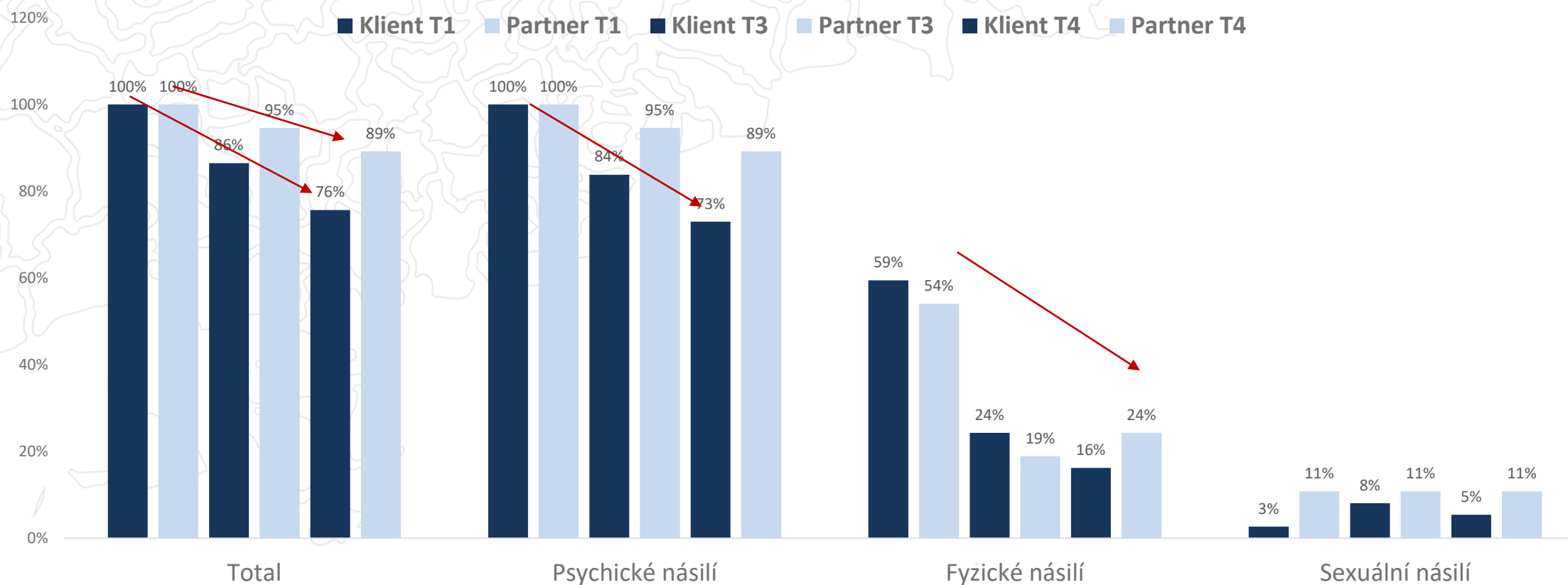

Počet klientů, kteří se dopouštěli násilí poklesl

T1 – PŘED, T3 – V PRŮBĚHU, T4 - PO UKONČENÍ TERAPIE

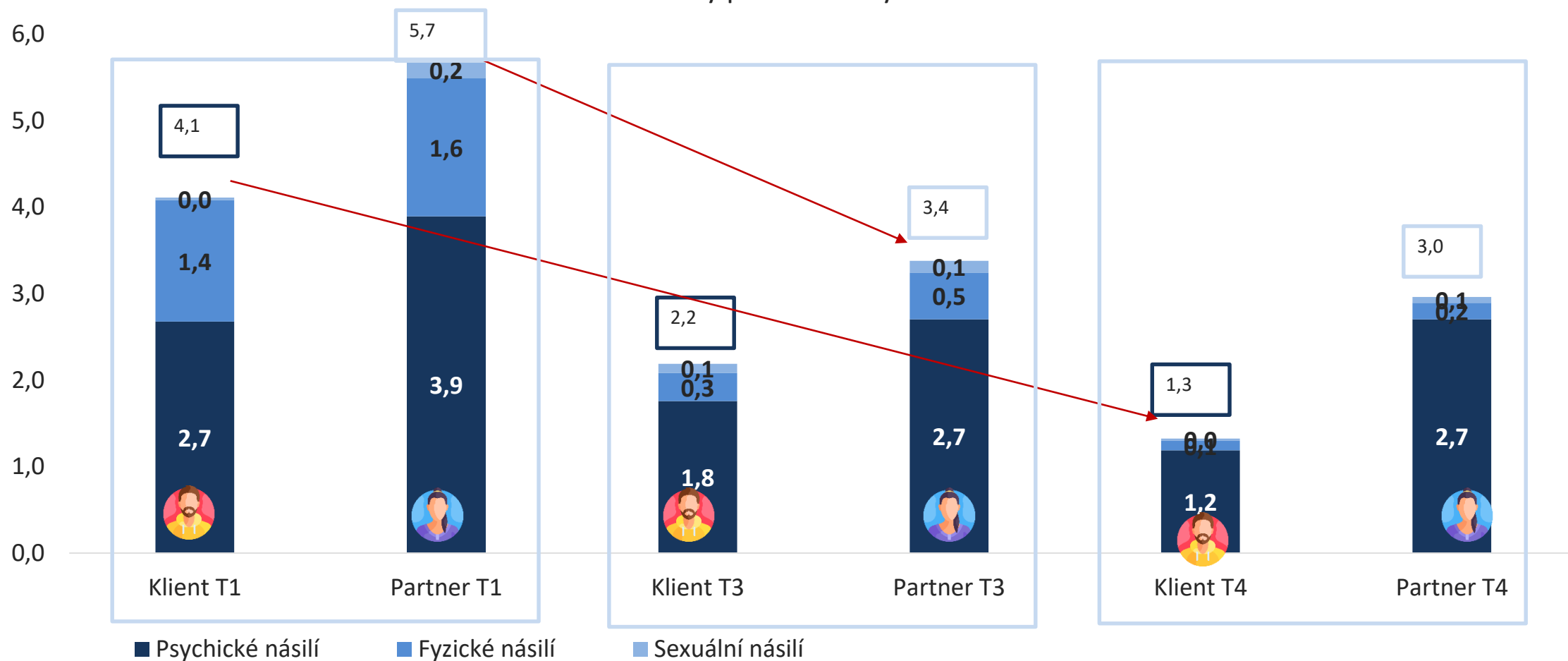
Podíl klientů/partnerek, kteří deklarovali některou z násilných aktivit

Klienti se v průměru dopouštěli násilí méně

T1 – PŘED, T3 – V PRŮBĚHU, T4 - PO UKONČENÍ TERAPIE

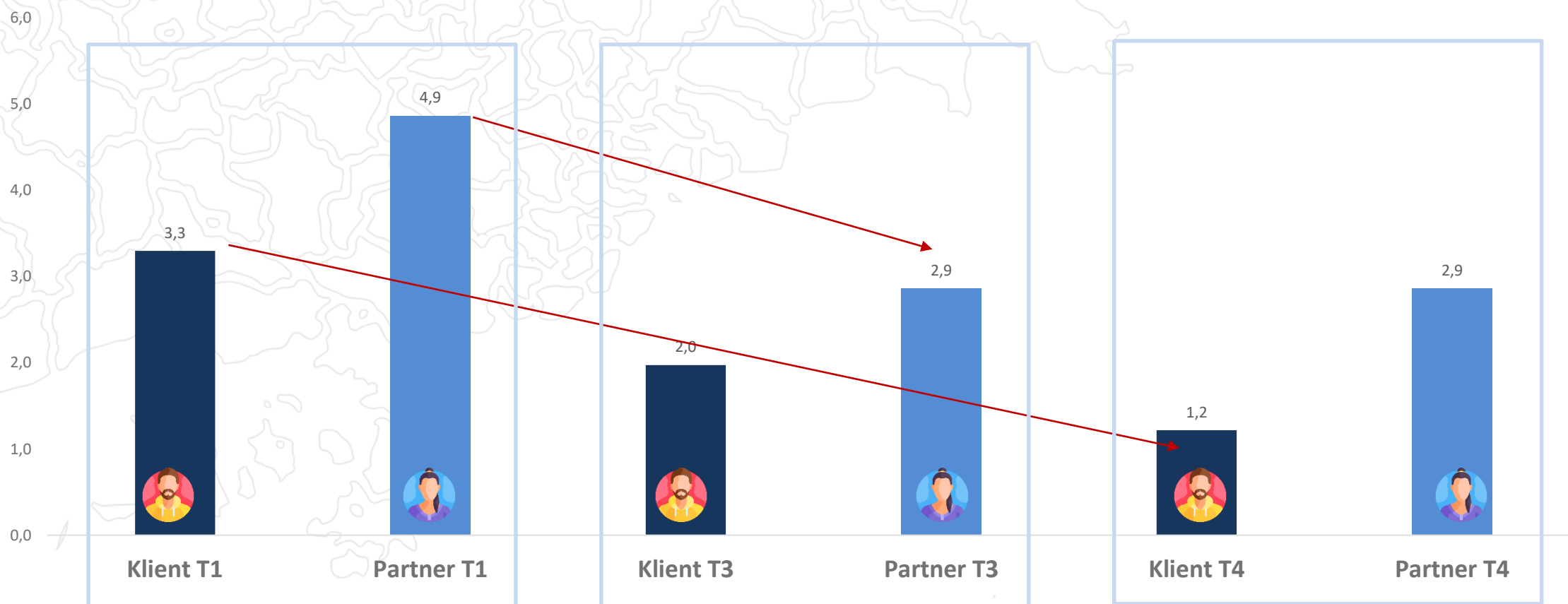
Průměrný počet násilných aktivit

Poklesla také intenzita násilného chování u psychického násilí

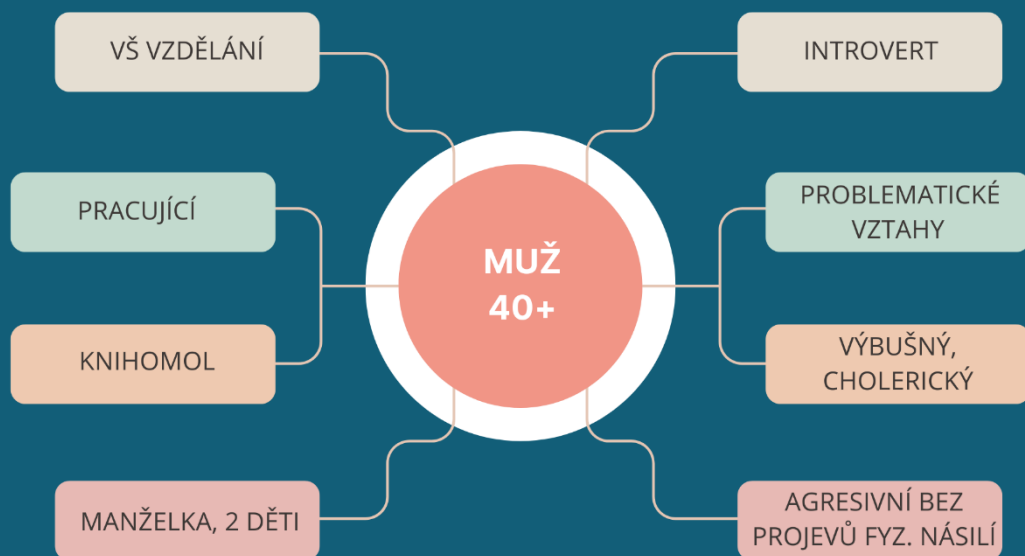
T1 – PŘED, T3 – V PRŮBĚHU, T4 - PO UKONČENÍ TERAPIE

Intenzita násilného chování – Psychické násilí

Individuální rozhovory - detailní info o průchodu terapií

Příkladový profil účastníka programu na zvládání vzteku

Před a po absolvování programu na zvládání vzteku

- **Nespokojenost** ve vztahu a v životě: muž **nesebevědomý**, introvert, žena **ambiciózní**, vztah plný **hádek**
- Ze strany muže **agrese** vůči ženě i dětem, když není "po jeho"
- Patrná **sebereflexe**, snaha pracovat na sobě

- **Spokojenost** obou partnerů s progresem
- Výrazné **zlepšení zvládání vzteku**, ale ne jeho vymizení
- **Méně událostí** spojených se vztekem
- Patrná **snaha muže**, schopnost o problémech mluvit

- **Vztah lepší** než před terapií
- Spíše však **odcizení**, rezignace
- Znovu **více projevů vzteku**
- Jejich **lepší zvládání** (kratší **trvání**, **schopnost reflektovat**)

Vnímání programu očima odborníků - FG

- **Programy** zaměřené **na práci s původci násilí** a na zvládání agrese v ČR **nedostatečně zastoupené**.
- **Program Zvládání vzteku** od LOMu je **vnímán velmi pozitivně** a jako **jedinečný**.

- **Pozitiva:**

- » Zaměření na původce násilí a ne na oběti
- » Zaměření pro širokou veřejnost
- » Individuální sezení na začátku
- » Profesionalita
- » Propracovaná metodika
- » Koordinační skupiny
- » Výcvik terapeutů

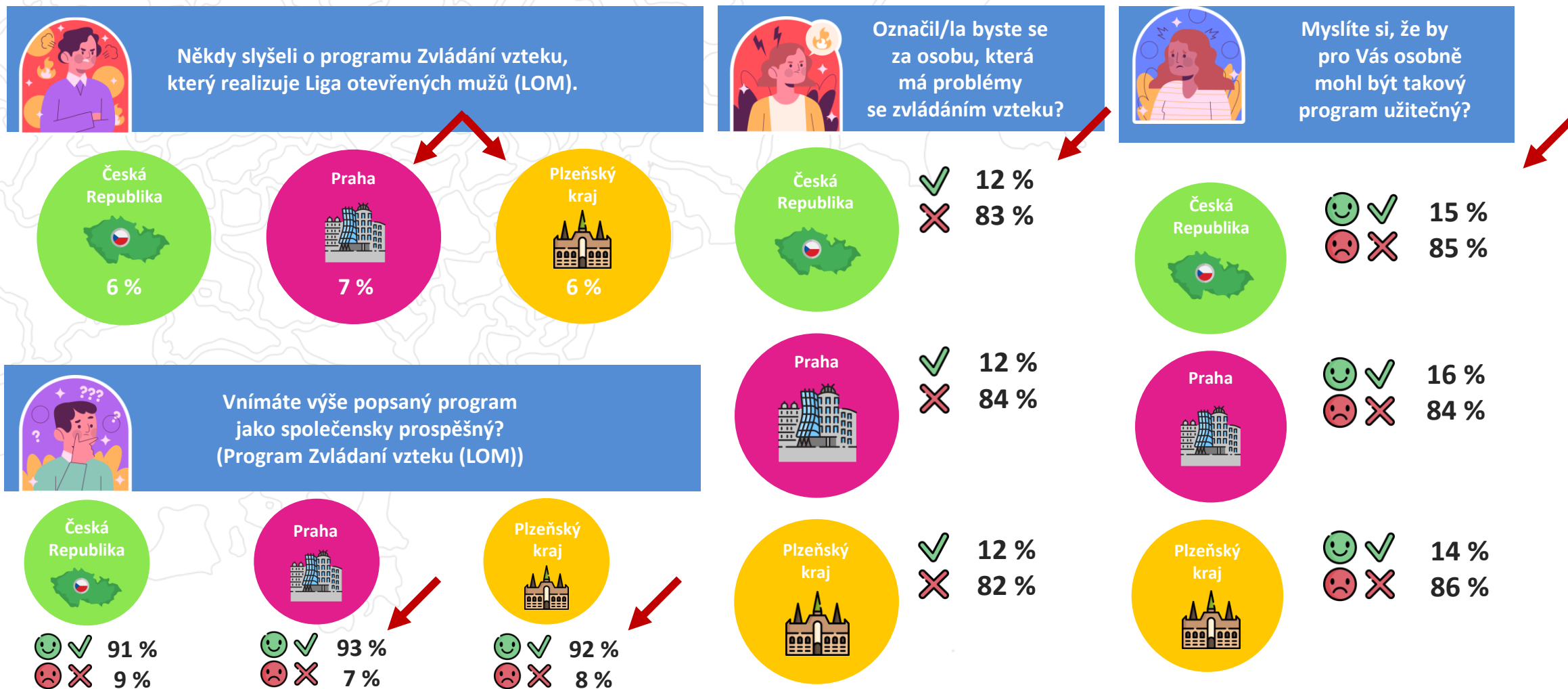
- **Nedostatky:**

- » Slabá propagace a informovanost o programu
- » Omezená dostupnost pro některé klienty
- » Návaznost podpory klientů po ukončení
- » Nejistota pokračování a finančního zajištění

Doporučení

- » Více propagace
- » Program více etablovat a rozšiřovat v systému služeb
- » Uvažovat o variantách a přídavicích k programu, aby se mohlo účastnit více klientů

Povědomí o programu se nezvýšilo ALE program vnímán českou veřejností jako SPOLEČENSKY PROSPĚŠNÝ

Zhodnocení

Přínosy	Omezení	Zkušenosti a doporučení
<ul style="list-style-type: none">✓ Bohatý a unikátní datový zdroj✓ Jasná metodika založená na výpovědi klientů a verifikaci ze strany partnerek✓ Osvědčený a mezinárodně vyvíjený nástroj, možnost srovnání s ostatními zeměmi, sdílení informací atd.	<ul style="list-style-type: none">↓ Založeno na „subjektivních“ výpovědích klientů a partnerek↓ Úzké zaměření na násilí v partnerských vztazích↓ Jednotný nástroj nemožnost provádět výraznější byt žádoucí změny↓ Náročnost sběru dat pro účastníky i terapeuty	<ul style="list-style-type: none">» Důležité zapojení partnerek - validace» Doplnění kvantitativního nástroje o case study vede k hlubšímu porozumění» Snaha o další využití i ze strany terapeutů - sledování individuálního vývoje účastníků, segmentace k rozřazování klientů před nástupem do terapie atd.» Revize dotazníku k diskusi – zejména oblast zaměřená na děti

„Program mi pomohl nahlédnout do sama sebe a díky práci na sobě jsem dostal šanci zlepšit svůj vztah se svými dětmi. Díky za to.“

Děkujeme za pozornost

Hana Friedlaenderová, Josef Petr, LOM

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK